

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2017.

V okrese Banská Bystrica bola v rámci administratívnej kontroly povinného očkovania kontrolovaná zaočkovanosť detí vo všetkých ambulanciách lekárov pre deti a dospelých. Zaočkovanosť detí v kontrolovanom období je takmer na rovnakej úrovni ako v roku 2016. Mierny vzostup zaočkovanosť zaznamenávame len v základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde. Zaočkovanosť u všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 92,1% do 98,5 %. U ostatných druhov očkovania zaznamenávame len mierny pokles zaočkovanosť oproti roku 2016. Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníkoch narodenia 2012, 2013, 2014 a 2015.

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2015 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1060 detí zaočkovaných 1015 detí, t.j. 95,8 % (tab.č.1a), čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 0,5 %. Z toho 955 detí (90,1%) bolo zaočkovaných vakcínou Infanrix Hexa a 60 detí (5,7%) bolo zaočkovaných vakcínou Hexacima. Evidujeme 39 odmietnutí (3,7 %) tohto druhu očkovania, čo je len o 0,1% menej ako v minulom roku.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V tom istom ročníku bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1060 detí zaočkovaných 1014 detí t.j. 95,7%, z toho 459 detí (43,3%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 555 detí (52,3%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13). Oproti minulému roku je to vzostup zaočkovanosť o 0,7 %. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 40 odmietnutí (3,8 %), čo je 0,3% menej ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2010 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 96,6 %, t.j. z celkového počtu 990 detí bolo preočkovaných 956 detí, čo predstavuje pokles zaočkovanosť oproti minulému roku o 0,2 %.

V tomto ročníku evidujeme 24 odmietnutí očkovania (2,4 %), čo je o 0,2 % viac ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 2003 bolo vykonané na 97,1 %, čo predstavuje pokles zaočkovanosť oproti minulému roku o 1,6 %. Z celkového počtu 830 detí bolo zaočkovaných 806 detí. V tomto ročníku evidujeme 15 odmietnutí očkovania (1,8 %), čo je o 1,2 % viac ako minulom roku.

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2015 bolo očkovanie vykonané na 92,1 %, to znamená, že z celkového počtu 1060 detí bolo zaočkovaných 976, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 1 %. V tomto ročníku evidujeme 60 odmietnutí očkovania (5,7%).

V ročníku narodenia 2014 bolo očkovanie vykonané na 93,8 %, to znamená, že z celkového počtu 1052 detí bolo zaočkovaných 987. V tomto ročníku evidujeme 55 odmietnutí očkovania (5,2%).

V ročníku narodenia 2013 bolo z celkového počtu 1026 detí zaočkovaných 962 detí t.j.93,8 %, v tomto ročníku evidujeme 45 odmietnutí (4,4 %).

V ročníku narodenia 2012 bolo z celkového počtu 1009 detí zaočkovaných 943 detí t.j. 93,5 %, v tomto ročníku evidujeme 57 odmietnutí (5,4 %).

V ročníku narodenia 2011 bolo z celkového počtu 990 detí zaočkovaných 946 detí t.j. 95,6 %, v tomto ročníku evidujeme 38 odmietnutí (3,8 %).

V ročníku narodenia 2010 bolo z celkového počtu 990 detí zaočkovaných 976 detí t.j. 98,5 %, v tomto ročníku evidujeme 10 odmietnutí (1,0 %).

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č. 5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2005 bolo vykonané na 97,2 %, to znamená, že z celkového počtu 901 detí bolo zaočkovaných 876 detí, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,1 %. Evidujeme 12 odmietnutí očkovania (1,3 %).

V ročníku narodenia 2004 bolo preočkovanie vykonané na 97,5 %, z celkového počtu 891 detí bolo zaočkovaných 869 detí. Evidujeme 14 odmietnutí očkovania (1,6 %).

V ročníku narodenia 2003 bolo preočkovanie vykonané na 97,3 %, z celkového počtu 830 detí bolo zaočkovaných 808 detí. Evidujeme 15 odmietnutí očkovania (1,8 %).

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárskech fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č. 6.

V tomto období neboli doočkovaní žiadni študenti, nakoľko už boli očkovaní všetci v rámci základného povinného očkovania.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

V ročníku narodenia 2016 bol narodený jeden novorodenec HBsAg pozitívnej matky, v ročníku narodenia 2017 bol narodený tiež jeden novorodenec HBsAg pozit. matky, obidve deti boli očkované už 3 dávkami vakcíny proti hepatitíde B, zároveň hneď po narodení bol obidvom deťom podaný aj HBIG.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 23 dialyzovaných pacientov, všetci pacienti boli očkovaní proti hepatitíde B.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP – 15 pacientov, všetci boli zaočkovaní proti VHB.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB nebolo indikované ani v jednom prípade.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg bolo indikované v dvoch prípadoch, jedna osoba bola očkovaná 3 dávkami vakcíny proti hepatitíde B, jedna osoba zatiaľ bola očkovaná len dvoma dávkami vakcíny.

Očkovanie ďalších osôb (tab.9b) – v okrese B. Bystrica nemáme zariadenia tohto typu.

Odporúčané očkovanie proti vírusovej hepatitíde A u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálnohygienickým štandardom (tab. č. 10).

V tejto skupine evidujeme 5 detí, z toho bolo 1 dieťa zaočkované jednou dávkou vakcíny proti VHA.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 11).

Spolu bolo zaočkovaných 1089 detí, oproti roku 2015 je to viac o 398 detí, čo znamená vzostup o 57,6 %.

Kliešťová encefalitída – 105 detí

Chrípka – 2 deti do 3 rokov života, 78 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 299 detí

Meningokoková meningitída – 51 detí

Infekcie vyvolané S.pneumoniae - 0

Rotavírusové infekcie – 437 detí

Rakovina krčka maternice – 58 dievčat

Ovčie kiahne – 57 detí

Tuberkulóza – 2

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 12).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 321 osôb, z celkového počtu 500 osôb, t.j. 54,0 %, čo je oproti minulému roku pokles o 7,9 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám nebola očkovaná ani jedna osoba

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola zaznamenaná u detí v ročníku narodenia 2015, 2014, 2013, 2012 - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde. V týchto ročníkoch sa zaočkovanosť detí pohybuje od 92,1% do 93,8 %. Príčinou nižšej zaočkovanosťi bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 22 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozit. matiek.

Očkovanie bolo indikované u 2 novorodencov HBSAg pozit. matiek, obidvaja novorodenci boli zaočkovaní tromi dávkami vakcíny proti hepatitíde B, zároveň im bol podaný hneď po narodení HBIG.

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaníu podľa jednotlivých druhov podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 43 kontraindikácií, z toho 3 trvalé a 40 dočasných t.j o 19,6% viac ako vlni

Kontraindikácie pri základ.očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Neurol.ochorenie	1	-	1
Ťažko prematur. dieťa	2	-	2
S p o l u	3	-	3

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Epilepsia	3	-	3
Recidivujúce infekty HCD	1	-	1
Dieťa po transpl. kostnej drene	1	-	1
S p o l u	5	-	5

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 13.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	1	-	1
Svalová dystrofia	1	-	1
Dieťa po ťažkej polytraume	0	1	1
S p o l u	2	1	3

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ.očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	7	-	7
Epilepsia	4	-	4
Recid. infekty HCD	5	-	5
Ťažko prematur. dieťa	2	-	2
Alergia na vaj. bielok	-	1	1
Lymfangióm coli	1	-	1
Neurol. porucha	1	-	1
Tuberózna skleróza	1	-	1
Kŕče nejasnej etiológie	1	-	1
S p o l u	22	1	23

Kontraindikácie pri preočkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých.ciest	3	-	3
Nádor mozgu	1	-	1
Epilepsia	1	-	1
Svalová dystrofia	1	-	1
Dieťa po ťažkej polytraume	0	1	1
DMO	2	-	2
S p o l u	8	1	9

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch
--	--

Okres	narodenia zistených od 1.9. 2016 do 31.8. 2017				Spolu
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie	odklad očkovania	
Banská Bystrica	424	27	43	18	512

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2017.

Bolo zistených 34 dočasných kontraindikácií, z toho 18x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 15x
- nedostavili sa na očkovanie (cas. socialis) – 3x

Tab. 3

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2017	
		abs.	%
B.Bystrica	34	16	47,1

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Nežiadúce reakcie po očkovaní neboli hlásené.

1.10. S kým, kedy a s akým výsledkom boli nedostatky vo výkone očkovania prerokované.

Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

Lekári boli upozornení na povinnosť písomného hlásenia odmietnutie očkovania rodičmi, nakoľko niektorí túto povinnosť ignorujú.

2.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2016 do 31.8.2017 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania

v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2016 do 31. 8. 2017 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období					
	základné očkovanie			preočkovanie		
	DTaP-VHB-HIB-POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	osýpky mups rubeola	DTaP-IPV v 6. roku života	osýpky mups rubeola v 11.roku života	DTaP-POLIO v 13. roku života
B. Bystrica	0	0	3	-	2	1
Spolu	0	0	3	-	2	1

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2016 do 31.8.2017 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2016 do 31.8.2017	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2017
Banská Bystrica	30	229
Spolu	30	229

3. Vykonat' kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Tab. 6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres	Celkový počet pediatrických obvodov	Počet kontrolovaných obvodov			
		Spolu	z toho počet ambulancií		
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomermi	S písomnou evidenciou teploty v chladničke iba v pracovných dňoch	nepretržite
Banská Bystrica	22	22	22	22	0

Vo všetkých pediatrických obvodoch majú chladničky bez výparníka. Teplomermi majú chladničky vybavené vo všetkých obvodoch, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Uviest' zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie.

Na pediatrických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovacích látok, nakoľko pri väčšine pediatrických obvodov sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovaciu látku. Potrebná očkovacia látka sa preberá len v množstve pre pozvaných očkovaných.

Lekári zo všetkých obvodov sa sťažovali na nedostatočné zásoby vakcíny INFANRIX HEXA, BOOSTRIX POLIO a PRIORIX v lekárňach, čo im spôsobilo problémy dodržať intervaly v očkovacej schéme.

4. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 22 pediatrických obvodov. Zaočkovanosť detí v kontrolovanom období je takmer na rovnakej úrovni ako v roku 2016. Mierny vzostup zaočkovanosti zaznamenávame len v základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde. Zaočkovanosť u všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 92,1% do 98,5 %. U ostatných druhov očkovania zaznamenávame len mierny pokles zaočkovanosti oproti roku 2016.

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde v ročníku narodenia 2015 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 0,5 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám v tom istom ročníku zaznamenávame vzostup o 0,7%.

V základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2015 zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 1 %.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života zaznamenávame pokles oproti minulému roku o 0,2%, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života zaznamenávame pokles o 1,6%.

V preočkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 0,1%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný vzostup o 57,6 %.

V celkovej zaočkovanosti proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 7,9 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám nebola zaočkovaná ani jedna osoba

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2017 bolo zaznamenaných 43 kontraindikácií, z toho 3 trvalé a 40 dočasných, čo je o 19,4 % viac ako v roku 2016..

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2015 do 31.8. 2016 bolo uskutočnené v 16 prípadoch t.j. z celkového počtu dočasných kontraindikácií (34) bolo doočkovaných 47,1 %. Doočkovanie dočasných kontraindikácií sa uskutočňuje na základe posúdenia zdravotného stavu ošetrojúcimi lekármi v spolupráci so špecialistami, ktorí stanovujú diagnózu kontraindikácie, v 15 prípadoch kontraindikácie stále pretrvávajú, v 3 prípadoch sa rodičia s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie.

Vo všetkých pediatrických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Od 1.9.2016 do 31.8. 2017 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 424 odmietnutí očkovania, z toho 39 kompletných. V ročníkoch, ktoré tohto roku nepodliehajú kontrole očkovania bolo nahlásených 30 kompletných odmietnutí očkovania, kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania k 31.8.2017 – 224 detí. V období od 1.9. 2016 do 31.8.2017 evidujeme v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú

kontrole očkovania aj čiastočné odmietnutia očkovania u 6 detí, týkajú sa hlavne očkovania a preočkovania proti rubeole, osýpkam a parotitíde.

Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.